

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1941 kl. 2 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion om viss ändring i gällande stadga angående hotell- och pensionatrörelse.

I en inom första kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 69, har herr *Emil Petersson* hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om sådan ändring av stadgan den 8 juni 1917 angående hotell- och pensionatrörelse, att de i motionen angivna synpunkterna bliva tillgodosedda. *Motionen.*

Inom andra kammaren har en likalydande motion, nr 229, väckts av herr *Svensson* i Ljungskile m. fl.

I avseende å motiveringen får utskottet hänvisa till motionen I: 69.

I anledning av förevarande motion har utskottet i vederbörlig ordning inhämtat yttranden dels från länsstyrelserna i Stockholms, Gotlands, Hallands samt Göteborgs och Bohus län, dels ock från medicinalstyrelsen. Andra kammarens andra tillfälliga utskott, dit motionen II: 229 hänvisats, har infordrat utlåtanden från länsstyrelserna i Kalmar, Blekinge och Västernorrlands län ävensom berett Svenska landskommunernas förbund och Svenska brandkårernas riksförbund tillfälle yttra sig i anledning av motionen. *Yttranden.*

Länsstyrelsen i Stockholms län, som i ärendet hört åtskilliga landsfiskaler inom länet, anför följande:

»Sådan uthyrning av bostäder till sommargäster, som avses i den föreliggande motionen, förekommer inom Stockholms län huvudsakligen i skärgården. Uthyrningen, som vanligtvis torde avse möblerad bostad, varierar givetvis i hög grad i anseende till såväl form som omfattning. Till övervägande del torde uthyrningarna ske till familjer med egna hushåll, varvid bruka upplåtas hela bostadshus eller bostadslägenheter. Enligt länsstyrelsens mening torde denna form av bostadsupplåtelse ej vara att hänföra till pensionatrörelse i hotell- och pensionatstadgans mening och alltså vara helt undantagen från dennas tillämpning. Beträffande sådan uthyrning, som faller under stadgan, torde många byggnader icke innehålla mer än 4 rum och uthyrningen begränsas till högst 8 gäster. Dessa fall tillhöra — såframt byggnaden icke utgör del av hotell eller pensionat av större omfattning — den i 4 § stadgan omnämnda kategorien av mindre pensionat, för vilken, bortsett från kontrollföreskrifterna rörande utlänningar, endast gäller anmälningsskyldighet. Till denna kategori hänföras under nyssnämnda förutsättning enligt den praxis, som tillämpas vid länsstyrelsen, jämväl sådana, i motionen särskilt berörda fall, där byggnaden innehåller flera än 4 rum men uthyrningen avser högst 4 rum och 8 gäster.

Bihang till riksdagens protokoll 1941. 12 saml. 2 avd. Nr 4—5.

Vad slutligen angår sådan pensionatrörelse, för vilken tillstånd erfordras och som alltså avser mer än 4 rum och 8 gäster, synes det enligt den härstädes förda hotell- och pensionatliggaren vara i mycket begränsad omfattning som sådan rörelse bedrivs av den bofasta skärgårdsbefolkningen. Att detta skulle bero på sådana omständigheter, som i motionen anföras, torde emellertid icke kunna antagas. I fråga om pensionatrörelse, varom förmåles i 32 § förevarande stadga (högst 8 rum och 16 gäster) och beträffande vilken länsstyrelsen har att meddela erforderliga säkerhetsföreskrifter, föreskriver nämligen länsstyrelsen inga andra åtgärder än som med hänsyn till de i det särskilda fallet föreliggande omständigheterna finnas oundgängligen nödvändiga till skyddande av de inneboendes liv vid eldfara. Åtgärderna inskränka sig i allmänhet till anbringande av ledstänger i trappor, uppsättande av livräddningslinor och brandstegar, anskaffande av nödig brandmateriel (sprutor o. d.) och understundom omändring av fönster. Någon mera genomgripande omändring av byggnader av här ifrågavarande slag har länsstyrelsen icke i något fall föreskrivit. Kostnaderna för nu nämnda åtgärder torde — såsom också framgår av vissa av landsfiskalernas yttranden — icke kunna anses över hövan betungande för vederbörande, särskilt som de i allmänhet äro av engångsnatur. Även i fråga om de handlingar, som sökanden enligt 2 § i stadgan har att bifoga ansökningen, uppställas måttliga fordringar. Sålunda godkännas, när det gäller dessa mindre pensionat, även av sökanden själv utförda ritningar (ävensom fotografier) och såsom sakkunnig anlitas i allmänhet vederbörande landsfiskal, som i samband med besiktningen av byggnaden vanligtvis jämväl avgiver förslag till erforderliga brandskyddsåtgärder ävensom yttrande angående de sanitära förhållandena inom byggnaden.

Med hänsyn till ovan anförda förhållanden synes enligt länsstyrelsens mening, såvitt Stockholms län angår, någon ändring av hotell- och pensionatstadgan i den i motionen föreslagna riktningen icke vara av behovet påkallad. En sådan ändring måste för övrigt, såsom också understrukits av de i ärendet hörda landsfiskalerna, inge betänkligheter, i synnerhet som generella brandskyddsföreskrifter å ifrågavarande orter i allmänhet saknas.»

Länsstyrelsen i Gotlands län har i ärendet hört polischeferna i länet ävensom Gotlands turistförening. Länsstyrelsen anför i huvudsak följande:

»Av såväl motionen som polischefernas yttranden framgår, att olika uppfattningar synas förefinnas rörande stadgans tillämplighetsområde och att detta förhållande vållat osäkerhet och ojämnhet vid tillämpningen, vilket förhållande i och för sig är mindre tillfredsställande. Enligt länsstyrelsens mening kan det vidare knappast anses lämpligt, att stadgans föreskrifter skulle äga tillämpning på uthyrning till resande och andra sommartid eller eljest tillfälligtvis av byggnad eller lägenhet, som är avsedd till och i regel utnyttjas som enskild bostad. En närmare definition av begreppet 'rörelse' i 1 § av stadgan i antydd riktning torde därför få anses påkallad. Lämnas därvid en sådan beskrivning av rörelse, att därmed otvetydigt avses allenast egentlig hotell- och pensionatrörelse och ej uthyrning av byggnader och lägenheter av nyss omförmälda beskaffenhet, torde syftet med motionen i huvudsak hava vunnits.»

Länsstyrelsen i Kalmar län har i ärendet inhämtat yttranden från åtskilliga landsfiskaler och kommunalnämnder, ävensom från stadsfiskalen i Kal-

mar samt brandchefen i nämnda stad. Länsstyrelsen framhåller, att tillstånd till bedrivande av pensionatrörelse i förekommande fall meddelats såväl när det varit fråga om bostadshus, som uppförts uteslutande för pensionatrörelse sommartiden och står obebodda under den övriga tiden av året, som ock när det gällt bostadshus, vilka husägaren med familj själv bebor men som helt eller till största delen utrymmas under sommaren för uthyrning till sommargäster. I vissa fall har tillståndet gällt byggnader med 8 gästrum och avsedda att samtidigt mottaga ända till 16 gäster. Länsstyrelsen erinrar om de långt gående möjligheterna till dispens från de i stadgan meddelade föreskrifterna avseende skydd mot eldfara som förefinnas enligt 33 § i stadgan. Länsstyrelsen framhåller slutligen, att — då gällande hotell- och pensionatstadga enligt länsstyrelsens mening således tager behörig hänsyn till synpunkten av att den enskilde vid inrättande av hotell eller pensionat icke åsamkas oskäligen kostnader — länsstyrelsen icke anser sig kunna biträda det i motionen framförda förslaget om ändring i stadgan.

Länsstyrelsen i Blekinge län har i ärendet hört åtskilliga landsfiskaler och kommunalnämnder inom länet. Länsstyrelsen har intet annat att erinra i anledning av det i motionen väckta förslaget än att det synes böra tillkomma länsstyrelsen dels att föreskriva vissa säkerhetsåtgärder, därest länsstyrelsen i särskilda fall på anmälan av vederbörande polismyndighet eller eljest skulle finna dylika åtgärder erforderliga, dels att förordna, att bestämmelserna i hotellstadgan om kontroll över resande skola tillämpas i den mån länsstyrelsen på anmälan av vederbörande polismyndighet eller militära myndighet eller av annan anledning skulle finna sådant påkallat för visst område och för viss tid.

Länsstyrelsen i Hallands län anser att syftet med de i stadgan meddelade föreskrifterna om skydd mot eldfara vara viktigare än hotell- och pensionsinnehavares ekonomiska intresse. Beträffande den i motionen föreslagna utsträckningen av i stadgan meddelat undantag från bestämmelserna om kontroll över resande framhåller länsstyrelsen, att detta undantag, med hänsyn till nu rådande förhållanden, i stället för att utsträckas snarare borde utgå ur stadgan. Länsstyrelsen avstyrker bifall till motionen.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har i ärendet inhämtat yttrande från brandchefen i Göteborg, vilken av länsstyrelsen plägar anlitas såsom sakkunnig i ärenden av ifrågavarande slag. Brandchefen framhåller att enligt hans erfarenhet tillstånd till pensionatrörelses bedrivande icke fordrats beträffande byggnader som år efter år uthyras i sin helhet till en eller två familjer. Brandchefen kan icke förordna annan ändring av hotell- och pensionatstadgans bestämmelser än *dels* en uppmjukning av föreskriften i 12 § sista stycket om beskaffenheten av vissa dörrar, *dels* ock att såsom livräddningslina enligt 28 § må i fråga om rum, som ej ligga högre än en trappa upp, jämväl godtagas vanliga rep med knutar. Länsstyrelsen ansluter sig till brandchefens yttrande samt anför därutöver i huvudsak följande. Vid

beviljande av tillstånd till hotell- och pensionatrörelse har länsstyrelsen alltid tagit hänsyn till att sökandens kostnader i anledning av stadgans tillämpning å hans rörelse skola bli så ringa som möjligt. Där dispenser från stadgans bestämmelser kunnat beviljas utan att betryggande skydd mot eldfara åsidosatts, hava sådana dispenser lämnats och även i vissa andra avseenden såsom exempelvis från föreskrifterna om skyltar, som utmärka rörelsen, har befrielse meddelats, då det varit fråga om befolkningens uthyrning av rum. Länsstyrelsen upplyser vidare att, då en stor mängd av pensionatsbyggnaderna äro om högst åtta rum och avsedda för högst sexton gäster, hotell- och pensionatsstadgan till väsentlig del skulle sättas ur funktion om stadgan ändrades i enlighet med motionärens förslag. Beträffande föreskrifterna om kontroll över resande anser länsstyrelsen att en skärpning snarare än en uppmjukning av gällande bestämmelser borde komma till stånd. Utöver de av brandchefen i Göteborg förordade ändringarna i hotell- och pensionatsstadgan kan länsstyrelsen icke tillstyrka bifall till de i motionen framförda önskemålen.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län, som i ärendet hört åtskilliga landsfiskaler och kommunalnämnder i länet, anser att motionen endast bör föranleda utredning angående de i motionen påtalade olägenheterna samt huruvida nämnda olägenheter äro av beskaffenhet att böra föranleda författningsändring.

Medicinalstyrelsen har ej något att erinra mot den föreslagna ändringen av hotell- och pensionatsstadgan.

Styrelsen för *Svenska landskommunernas förbund* anför, att styrelsen ur de synpunkter densamma företräder icke har något att erinra mot en författningsändring av den i motionen föreslagna riktningen.

Svenska brandkårernas riksförbund framhåller bl. a., att länsstyrelserna vid beviljande av tillstånd till pensionat- eller hotellrörelse beträffande byggnader om högst åtta gästrum och avsedda för högst sexton gäster icke pläga föreskriva andra åtgärder än sådana, som äro oundgängligen erforderliga för trygghet av människoliv. Med hänsyn bl. a. härtill synes det förbundet icke föreligga något behov av den i motionen föreslagna ändringen av hotell- och pensionatsstadgan. Enligt förbundet torde emellertid hela stadgan få anses såsom föråldrad och i behov av en allmän översyn.

Utskottet. Den i motionen föreslagna ändringen av gällande stadga angående hotell- och pensionatrörelse går ut på att i byggnad, som är avsedd att samtidigt härbärgera högst sexton gäster samt innehåller högst åtta därför avsedda rum, må under kortare tid av året, förslagsvis 1 juni—30 september, uthyras rum till sommargäster under samma förutsättningar som nu gälla då för hotell- och pensionatrörelse användes byggnad, som innehåller allenast högst fyra för gästers härbärgerande avsedda rum och ej är avsedd för mottagande samtidigt av flera gäster än åtta. För drivande av pensionat-

rörelse av sistnämnda slag erfordras enligt hotell- och pensionatstadgan ej tillstånd av länsstyrelse utan endast att, innan rörelsen börjar, anmälan därom göres hos närmaste polismyndighet. De i stadgan meddelade föreskrifterna om skydd mot eldfara samt rörande kontroll över resande — utom i vad avser utläningar — gälla icke heller för dylika mindre hotell och pensionat.

Vad angår de i stadgan meddelade föreskrifterna avseende skydd mot eldfara må framhållas, att länsstyrelse äger långt gående möjlighet att meddela dispens från dessa föreskrifter. Beträffande den kategori av hotell och pensionat, som avses i motionen, gäller för övrigt, att vissa av de i stadgan meddelade föreskrifterna om skydd mot eldfara över huvud icke äga tillämpning; erforderliga säkerhetsföreskrifter skola i stället meddelas av vederbörande länsstyrelse. Såsom framgår av flera av de i ärendet avgivna yttrandena synas länsstyrelserna inskränka sig till att föreskriva sådana åtgärder, som äro oundgängligen nödvändiga ur brandsäkerhetssynpunkt. Enligt utskottets uppfattning är det sålunda redan nu sörjt för att innehavare av hotell- och pensionatrörelse icke skall behöva betungas med kostnader för brandskyddsåtgärder i större utsträckning än säkerhetsintresset kräver. Att beträffande pensionat- och hotellrörelse av den storleksordning som avses i motionen icke fordra iakttagande av några brandsäkerhetsföreskrifter anser utskottet icke tillrådligt. Vad här efter angår kontrollen över resande finner utskottet, i likhet med vad som uttalats av flera i ärendet hörda länsstyrelser, icke välbetänkt att under nuvarande förhållanden upp-
mjuka därom meddelade bestämmelser. Ur ekonomisk synpunkt torde för övrigt de skyldigheter med avseende å dylik kontroll, som åligga hotell- och pensionatinnehavare, vara av ringa betydelse.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att ifrågavarande motion icke måtte till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 22 april 1941.

På utskottets vägnar:

O. A. NORDBORG.

Närvarande: Herrar Nordborg, Heüman, Theodor Magnusson, J. Albert Andersson, Franzon, Näsström, von Horn och Emil Petersson.

Reservation

av herr Emil Petersson.
